

Responsabilitatea susținătorilor politicii Fidesz. Cazul majorității maghiarilor transilvăneni

La alegerile din anul 2022, maghiarii din România având cetățenie ungară au votat pentru Fidesz/Viktor Orbán într-o proporție care s-a apropiat de 90%. În anul 2026, la alegerile din 12 aprilie, din cca 300.000-330.000 de alegători înregistrați au votat 180.000 - 200.000. Dintre ei, peste 84% au ales lista Fidesz. Numărul entuziaștilor pro-Fidesz a atins aproximativ 160.000.

În ce măsură maghiarii care au votat pe 12 aprilie 2026 reflectă opțiunea pro-Fidesz/Viktor Orbán a populației maghiare din Transilvania? La recensământul din 2021, în România au fost înregistrați în România 1.002.151 de maghiari¹. Numărul maghiarilor adulți care își pot exprima voința politică ajunge la circa 900.000.² Dintre ei, aproximativ 600.000 au primit cetățenia Ungariei. Am putea oare considera că populația maghiară transilvană care a mers la vot reflectă proporțiile simpatizilor politice din întreaga comunitate? Acest fel de a gândi lucrurile ar fi statistic rezonabil în cazul maghiarilor care au luat cetățenia maghiară. „Eșantionul” este uriaș. Dacă aplicăm cei 84% la cifra de 600.000, înseamnă că aproximativ 500.000 dintre maghiarii transilvăneni sunt fideli Fidesz/Viktor Orbán.

Cei aproape 40% dintre maghiarii din România care nu au solicitat cetățenia Ungariei ar fi de tratat drept o categorie separată. Având în vedere ampla susținere a lui Viktor Orbán de către pastorii tuturor bisericilor maghiare³, propaganda făcută de ei chiar în timpul slujbelor, mobilizarea în același scop a UDMR și a altor organizații maghiare, politice și civice (precum Consiliul Național Maghiar din Transilvania), este de așteptat ca și în cazul celor 40% fără cetățenie ungară, proporția pro-Fidesz să fie majoritară. Nu se poate pretinde că 84% din maghiarii din România sunt pro-Fidesz/Viktor Orbán, totuși datele confirmă o simpatie pentru „vechiul regim ungar” de proporții covârșitoare.

Ceea ce înseamnă că maghiarii din România s-au solidarizat, într-o proporție majoritară, cu corupția Fidesz, cu controlul mass media publice, cu supunerea instituțiilor justiției, cu atitudinea față de comunitatea LGBTQ, cu atacurile permanente față de Uniunea Europeană, cu batjocorirea publică a liderilor UE și a unei personalități simbol al idealului unei societăți deschise, precum George Soros.

Nimic nu a arătat însă mai șocant decât asocierea maghiarilor transilvăneni. cu

* Profesor universitar

Email: editor.csi@gmail.com

Manuscris ajuns la redacție la 7 iunie 2026.

1 Ajustările sociologice ajung la o cifră de 1.100.000 (<https://bit.ly/4vLH1fA>).

2 Dintre ei, circa 160.000 sunt minori,

3 Cu excepția poate, a Bisericii Unitariene din România.

stridenta politică a liderilor Fidesz de susținere a regimului criminal al lui Putin și în oglindă, cea violent ostilă față de Ucraina. Situarea Fidesz/Viktor Orbán față de binomul Rusia-Ucraina merită să fie selectată drept studiu de caz și pentru că, în raport cu retorica de legitimare a guvernului de la Budapesta, este paradoxală: ea a trădat în totalitate interesele populației maghiare, fie a maghiarilor din Ungaria, fie a celor din țările vecine și mai ales, a maghiarilor din Ucraina - pe termen scurt, pe termen mediu și la dimensiune istorică; interese, în numele cărora Administrația Viktor Orbán s-a legitimat zgomotos, insistent și orgolios.

Victoria Federației Ruse asupra Ucrainei ar însemna aducerea regimului Putin la granițele Ungariei. Statul și populația ar fi supuse unei presiuni considerabile ca Ungaria să intre sub influența Rusiei autoritariste. Statul ungar are o vulnerabilitate extremă întrucât Administrația Viktor Orbán a conlucrat pe filierele serviciilor militare cu administrația Putin. Această istorie ar asigura capturarea de către regimul Putin a principalilor decidenți din Ungaria.

Impresionant este cum Fidesz / Viktor Orbán au trădat maghiarii ucraineni. Pentru maghiarii din Transcarpatia, ocuparea Ucrainei de către Rusia, sprijinită fără niciun fel de reținere de la Budapesta, ar însemna o catastrofă civilizațională. Ar fi rusificați, le vor fi luate libertatea, demnitatea, conștiința și identitatea religioasă⁴.

Pentru maghiarii ucraineni, să trăiască sub regimul Putin ar fi o nenorocire. În această perspectivă, legitimarea intenției imperialiste a Rusiei drept „luptă pentru drepturile maghiarilor din Ucraina” este pură ipocrizie.

Cele de mai sus nu au să se raporteze doar la viitor, la consecințele foarte probabile ale unei eventuale victorii asupra Ucrainei, susținută prin politicile Budapestei. Ci și în raport cu faptele aflate la lumina zilei care au adus deja daune concrete. Regimul Orbán a trădat Uniunea Europeană și Alianța Nord-Atlantică în sensul cel mai propriu al termenului⁵: împiedicând cât s-a putut creșterea NATO prin aderarea Finlandei și a Suediei; transmitând către Moscova discuțiile confidențiale din Consiliul European, urmare a instrucțiunilor Moscovei privind poziționarea statului ungar în instituția UE. Ce poate fi altceva decât o trădare flagrantă a țărilor europene împiedicarea unei politici comune față de Rusia, mai ales în lumina probelor amețitoare ale aranjamentelor secrete dintre Budapesta și Moscova, la cel mai înalt nivel?

Trădarea maghiarilor de către Administrația Viktor Orbán nu a avut de așteptat ajungerea Rusiei la granița cu Ungaria. Cărțile de istorie din Rusia îi prezintă pe eroii revoluției anticomuniste ungare din 1956 drept fasciști. Elevii ruși sunt îndoctrinați să perceapă istoria Ungariei în termeni umilitori pentru maghiari. Întrebați asupra acestei situații, oficialii maghiari au evitat subiectul.

Dar nimic nu poate fi mai dezolant decât atitudinea regimului Orbán față de poporul ucrainean. Să declari mărturiile despre crimele de la Bucha, „posibilă manipulare în masă”, să-i inciti pe unguri să fie dușmanii unor oameni care suportă un război devastator,

4 Organizația Human Rights Without Frontiers a documentat amplu distrugerea unui număr considerabil de lăcașe de cult și reprimarea credințelor în zona ocupată de ruși începând cu anul 2014.

5 „Federația Rusă, care a distrus pacea în Europa ducând un război de agresiune împotriva Ucrainei, este recunoscută drept cea mai importantă amenințare la adresa securității Alianțelor”.

să ajuti la distrugerea fizică și morală a ucrainenilor prin împiedicarea ajutorării lor exhibă grava degradare a instinctului empatiei.

Atacul asupra banilor ucraineni din 5 aprilie, în plină campanie electorală, a adus Ucrainei daune minore în raport cu macropoliticele anti-ucrainene ale guvernului Fidesz, însă a subliniat cât de departe a putut merge Viktor Orbán cu manifestările lui reprobabile. Maghiarii din Transilvania, cetățeni unguri, nu au ezitat, în cea mai mare parte, să dea votul fostului premier de la Budapesta, deși au putut să urmărească în detaliu natura banditească a ceea ce s-a întâmplat.

Statele care susțin poporul ucrainean au insistat asupra interesului lor ca Ucraina să reziste. Faptul că soldații ucraineni apără nu doar țara lor, ci și Europa occidentală a devenit leit motivul sprijinirii Ucrainei. Or, în perspectiva valorilor fundamentale ale civilizației occidentale, solidarizarea cu „aproapele” supus agresiunii constituie primul imperativ moral. Consider atitudinea ostilă față de ucraineni în condițiile îngrozitoare ale invadării țării de către Rusia, a crimelor pe care unii specialiști le consideră de natura genocidului, ale capturării și supunerii mintale a mii de copii ucraineni, expresia unei înfricoșătoare obnubilări morale.

Acum, după eliminarea lui Viktor Orbán și a partidului său de la conducerea Ungariei, există poate liniștea să ne întrebăm: cum a fost/ cum este posibilă confuzia morală în care se află majoritatea maghiarilor transilvăneni? Cum gândim o atitudine pe care o numesc, fără frica de a greși, reprobabilă?

O întrebare ar fi dacă suferința colectivă a maghiarilor transilvăneni rezultată din politicile naționalismului românesc, dar și amplificarea acesteia prin cultura „traumei Trianonului”, nu le-a afectat capacitatea lor de a empatiza. Dacă nu cumva, vicisitudinile legate de propria identitate, în loc să amplifice compasiunea și comportamentul prosocial, cum se întâmplă în multe cazuri, nu i-a dus la desensibilizare emoțională și la prejudecăți care blochează conexiunea emoțională cu alți semenii aflați în suferință⁶.

O explicație pentru un astfel de comportament ar fi accentul pus pe propria traumă nerezolvată, fie ea personală, fie ea elaborată cultural, în dauna sensibilității față de alte victime. O alta, recunoscută, este cea numită „oboseala empatiei”, când „bateria emoțională” a unei persoane se epuizează ca urmare a supunerii constante la emoții puternice. Oboseala empatiei poate afecta și o comunitate în ansamblul ei.

Ar fi un supra-exces să se compare vicisitudinile identitare ale maghiarilor aflați în minoritate în statele vecine Ungariei cu suferințele populației ucrainene care suportă astăzi atacurile rusești. Dar „cultura negării și discriminării” elaborată în jurul „traumei Trianonului” poate constitui un factor redutabil al obnubilării morale a maghiarilor contemporani față de calvarul ucrainenilor.

Au fost scrise texte fundamentale care ne ajută să judecăm etic insensibilitatea colectivă la crimele cărora le sunt victime alte ființe. Referințele prime privesc atitudinea față de tragedia evreilor europeni din Al Doilea Război Mondial. Distincțiile lui Karl Jaspers despre culpa germană:

- culpa criminală, pentru acțiuni de natură delictuală;

6 Un astfel de comportament a putut fi văzut și în cazul evreilor israelieni, fie în politica față de Ucraina, fie pe alte subiecte sensibile – precum atitudinea față de crimele regimurilor comuniste.

- culpa politică privind participarea la deciziile incriminabile;
- culpa morală, care are ca instanță propria conștiință;
- culpa metafizică, raportată la valoarea solidarității,

acoperă și situația martorilor, și situația celor care participă indirect la drama unor ființe de altă identitate.

Maghiarii au o sursă apropiată lor cultural în abordarea aceleiași teme: lucrarea lui Istvan Bibó, „Problema evreiască în Ungaria – după 1944”. Poate unora le pare nelalocul ei judecarea a ceea ce se întâmplă astăzi în Ucraina prin raportare la tragedia evreilor europeni. De ce ar fi, chiar dacă distincțiile sunt evidente? Crimele atroce ale rușilor (Bucha fiind doar un simbol al uciderilor gratuite, al torturilor și violurilor, nenumărate), suferințele războiului devastator, vânarea copiilor, dimensiunea distrugerilor fizice și psihice a ucrainenilor cer să fie judecate cu standardele morale în cu care calificăm marile crime ale istoriei.

Post Scriptum

După ce a ridicat vetoul lui Viktor Orbán față de asistența UE de 90 de miliarde de euro pentru Ucraina, după ce a returnat ucrainenilor banii tâlhăriți la Budapesta de guvernul anterior, după câteva înțelegeri declarate pozitive de ambele părți, Péter Magyar a pus și el Ungaria într-o poziție blamabilă. În timpul negocierilor de aderare a Ucrainei la UE, Ungaria s-a opus deschiderii celor 5 dosare de integrare, convenită între celelalte membre ale Uniunii în scopul de a se asigura Ucrainei o aderare mai rapidă. La summitul din 24 iunie 2026, Péter Magyar a impus UE să deschidă doar două⁷. De ce ar respinge Ungaria apelul făcut de populația ucraineană care trece printr-o tragedie? Péter Magyar pare să uite faptul că reprezintă Ungaria și nu doar o nouă Administrație. El are de recuperat trădarea de către statul ungar a partenerilor din UE și NATO și complicitatea, timp de ani, cu regimul Putin.

Târgu Mureș, 7 iunie 2026

7 Sandor Zsiros & Jorge Liboreiro, "EU scales back Ukraine's accession timetable due to Hungarian resistance," *Euronews*, 24/06/2026 (<https://bit.ly/44aiNiQ>).